

TRIPLA DESCOPERIRE A VALSULUI LUI EUGEN DOGA

Dacă e vorba de „descoperire”, acest termen se referă nu numai la domeniul științei, ci, în egală măsură, și la cel al artei. Omul de știință descoperă legi ale naturii și societății. Dar ce descoperă omul de artă – compozitorul, de exemplu?

Melodiile sale la fel există în natură. Numai că nu în realitatea exterioară, fizică, ci în cea interioară, psihică, spirituală. Important este să le auzi, să le percepi așa cum nu le înțeleg la acel moment alții. Prin aceasta se caracterizează creația care este similară cu descoperirea. Muzicianul nu scrie muzică, el o descoperă.

Proverbial în acest sens este celebrul *Vals* din filmul „Gingașa și tandra mea firă”, care nicidecum „nu venea”, deși toată muzica pentru film era compusă. Marea Inspirație, care generează, de regulă, marile descoperiri, de orice gen, îl vizitase pe maestru nu la pian sau la masa de scris, ci pe când stătea în rând la lapte...

Acesta este primul aspect al **descoperirii** în cauză a academicianului Eugeniu Doga, cel **de ordin muzical**. De el este legat un alt tip de **descoperire**, cel **de ordin psihologic**. Or, *Valsul* explorează eul nostru, muzica lui ne ajută să pătrundem în cele mai tainice substraturi ale universului uman, descoperind – ca surpriză! – trăiri sufletești despre care nici nu bănuiam că le putem avea și care apar doar în cazul comunicării cu muzica. Și o a treia **descoperire** legată de *Valsul* în cauză, cea **de ordin filosofic**, ține de capacitatea noastră de a ne conecta, prin sunetele muzicii, la universul de dincolo de noi înșine, de a ajunge la esența noastră, de a ne re-găsi (re-descoperi) pe noi înșine. Drumul spre muzică e drumul spre sine. Chemarea antică „Cunoaște-te pe tine însuși” își găsește o aplicare dintre cele mai directe și reale prin conectarea meditativă a ființei noastre la armoniile sunetelor muzicale. Popularitatea formidabilului *Vals* al maestrului Eugeniu Doga ține anume de cuprinderea într-un tot întreg a acestor trei tipuri de descoperiri.

Prin ce ne cucerește această creație? În primul rând, prin frumusețea melodiei de o rară „sinceritate”. Sunetele parcă ne transmit un mesaj, ceva aparte, fiecăruia dintre noi. Începându-și discursul printr-o mișcare ascendentă simplă, piesa își deapănă „povestea vieții” prin fiecare frază muzicală, de fiecare dată tot mai hotărât, ca până la urmă să se dezlănțuie într-un feeric vals de la care ți se întretaie respirația. Vocile acompaniatoare, de sus, pe fundalul unui legănat acompaniament în arpegii clare de „un-doi-trei”, vin să completeze această atmosferă de o adevărată poveste.

ACADEMICIANUL EUGEN DOGA

(n. 1 martie 1937, s. Mocra, RSSA Moldovenească, azi r-nul Râbnîța, Republica Moldova)

Compozitor. Maestru Emerit al Artei din Moldova, Artist al Poporului din RSSM (1967), Artist al Poporului din URSS (1987), membru titular al Academiei de Științe a Moldovei (1992).

E o poveste de dragoste. Căci o astfel de muzică nu poate exprima decât sentimentul celei mai profunde, mai puternice și mai nevinovate iubiri. Or, „a cânta înseamnă a iubi”, după cum zicea geniul muzicii românești George Enescu.

Fiecare din noi are preferințele sale muzicale, dar în fața acestui *Vals* toți suntem egali în sentimentul de admirație și zbor care ne cuprinde. De la copii, tineri, la oameni în etate, de la melomani la profesioniști, de la melancolici la colerici, de la omul de sud la omul de nord, de la Japonia la Portugalia și de la Australia la America – acesta este spațiul uman și geografic peste care răsună această muzică.

Valsul a căpătat o răspândire mondială. Este interpretat la cele mai prestigioase manifestări internaționale sportive și culturale, precum Olimpiada de la Sochi (2015), concursurile mondiale de patinaj artistic și de dans de gală etc.

Iar dacă e să revenim la termenul de „descoperire”, *Valsul* a devenit echivalentul numelui Eugen Doga, el s-a desprins parcă de la sine din creația sa generală pentru a deveni „emblema” compozitorului. Este, pe drept cuvânt, „descoperirea vieții” compozitorului, ceea ce s-ar numi prin frumosul termen de *capo d'opera* – opera de vârf a creației sale artistice.